Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 74 JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 19, 1996 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 19-го КВІТНЯ 1996 р. Ч. 74. РІК CIII

Фальшиві гроші прибували в Україну з-за кордону

Київ (Р. Р.). — Тут 10-го квітня газета „Киевские Ведомости" помістила сенсаційну інформацію, отриману від міністра внутрішніх справ України Юрія Кравченка.

Міністер розповів, що осередки фальшивих грошей діяли у Львівській, Вінницькій, Тернопільській і Кіровоградських областях. Нарешті затримано п'ять більйонів фальшивих карбованців і величезну суму фальшивих долярів, які прибували в Україну із-за кордону. Вважається, що до їх виготовлення причетні понад 20 осіб, але не всіх їх затримано.

Фальшиві гроші розповсюджувано також у Києві та області й правоохоронці вийшли на слід фальшивомонетників. За словами міністра, це не простий злочин, бо поліграфічна база, що діє за межами України, має на меті підірвання української економіки. Країну, де розташована фабрика, міністер утримався назвати, але сказав, що її місце уточнюється спільно із „закордонними колегами".

Українські карбованці виготовляли у вигляді мільйонних купюр і їх можна відрізнити, поглянувши крізь світло, бо на фальшивих немає водяних знаків. А фальшиві доляри, сотки, відрізнити дуже важко, сказав міністер.

Справжні реформи почалися минулого року

Київ (УНІАР). — 1995 рік став першим повноцінним роком реформування економіки, його можна назвати роком радикальних реформ і наслідком стало суттєве зниження інфляції, заявив на пресконференції міністер економіки Василь Гурєєв.

Він ствердив, що зменшився дефіцит бюджету і покривався він не за рахунок емісійних джерел; стабілізувався курс українського карбованця до доляра та німецької марки; уповільнився спад виробництва: в першому півріччі 1995 року він складав 13.6 відсотка, в другому 11.8 відсотка, а в четвертому кварталі — 7.7 відсотка.

В. Гурєєв зазначив, що найбільше падіння виробництва відбулося в легкій промисловості —34.8 відсотка. У цьому році ця галузь визначається як пріоритетна разом з агропромисловим і паливно-енергетичним комплексами.

Міністер сказав, що позитивні зрушення відбулися в металургійній промисловості та електроенергетичні, хоча ще залишається багато невирішених проблем, зокрема проблема неплатежів як з боку населення, так і з боку підприємств.

Уряд випрацював конкретні заходи з реструктуризації вугільної промисловості, є відповідний указ Президента України про реструктуризацію вугільної промисловости як базової галузі для відтворення паливно-енергетичного комплексу.

„Така увага до вугільної промисловости зрозуміла, адже запасів вугілля у надрах України вистачає більш як на 300 років, якщо навіть видобувати на рівні 100-135 млн. тонн на рік", — сказав В. Гурєєв.

УКРАЇНА І НАТО ПОГЛИБЛЮЮТЬ СПІВПРАЦЮ

Київ (Р. Р.). — У понеділок, 15-го квітня, в Україну прибув генеральний секретар НАТО Гавід Соляна. Мета відвідин — поглиблення співпраці між НАТО і Україною для встановлення безпеки і стабільности в Европі.

Під час зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою гість порушив питання поглиблення взаємозв'язків між Україною і НАТО в рамках підписаного в березні 1996 документу. Г. Соляна відзначив важливу ролю України в утриманні миру на терені колишньої Югославії.

Президент Л. Кучма сказав, що дальша співпраця має бути „не у військовій сфері, а в політичній, науково-технічній та інформаційній. Президент України наголосив на еволюційності та відкритості цього процесу та консультуванні як з Києвом, так і з Москвою, оскільки процес поширення НАТО має проходити обережно і прозоро.

Порушувалося також питання про можливу побудову колективної европейської безпеки. Учасники зустрічі зазначили, що сьогодні такого моделю нема, але „рухаючись до побудови загальевропейської безпеки, Україні треба буде виходити з існуючого тепер позаблокового статусу та невтралітету".

Керівник НАТО висловив сподівання, що його організація, реформуючись, може стати „однією зі сходинок до побудови загальноевропейської безпеки". За його словом, НАТО хоче глибшого співробітництва з Україною не лише у військовій галузі, але й у цивільних сферах, наприклад, у науково-технічній чи в питаннях надзвичайних ситуацій.

Г. Соляна зустрівся також з першим заступником голови Верховної Ради України Олександром Ткаченком і в розмові з ним підкреслив, що у 1996 році НАТО продовжуватиме статегічний діялог з країнами, які прагнуть до членства в організації. На його думку, роля України і Росії у встановленні европейської безпеки дуже важлива і НАТО висловлює готовість до співпраці з ними.

О. Ткаченко зазначив, що настанова до просування НАТО на схід у Верховній Раді України різна. Україна — позаблокова держава і не хотіла б опинитися на кордоні НАТО і Росії в майбутньому. Генеральний секретар НАТО зустрівся з міністром оборони України Валерієм Шмаровим і запросив його взяти участь у нараді керівників військових відомств країн-членів НАТО та країн, які співпрацюють з НАТО в рамках програми „Партнерство для миру".

На зустрічі з віцепрем'єром України з питань державної безпеки і надзвичайних ситуацій Василем Дурдинцем Г. Соляна сказав, що „стабільність в Україні є ключовим фактором у збереженні миру в Центральній Европі". В. Дурдинець подякував гостеві за своєчасну допомогу під час катастрофи на очищувальних спорудах Харкова і розповів, що допомога знову може знадобитися через загрозу великої повені.

У міністерстві Закордонних Справ України Г. Соляна сказав, що вірить у підвищення рівня співпраці між Україною і НАТО і що однією з цілей програми „Партнерство для миру" є вирішення проблем між країнами-учасницями цієї програми, в тому числі між Україною і Румунією.

Міністерство Закордонних Справ України оприлюднило документ під назвою „Реалізація поширених і поглиблених відносин між Україною і НАТО", прийнятий на початку квітня політичним комітетом НАТО за формулою 16+1. В документі сказано про візити на високому рівні, консультації та співробітництво в рамках програми „Партнерство для миру" між Україною і НАТО. Наступні зустрічі політичного комітету з участю України,

(Закінчення на стор. 3)

У МЕХІКО ОБСТРІЛЯНО КОНСУЛЯТ ЗСА

Мехіко-сити, Мехіко. — Група невідомих злочинців обстріляла будинок дипломатичної місії З'єднаних Стейтів Америки. Про це повідомив офіційний представник міністерства внутрішніх справ республіки.

Інцидент стався у місті Монтерея, третьому за чисельністю місті країни, 950 кілометрів на північ від мехіканської столиці. Як свідчить мехіканська поліція, терористи під'їхали до будинку консуляту автом і, не виходячи з нього, відкрили вогонь з автоматів. На щастя, обійшлося без жертв, однак будинкові завдано значних пошкоджень.

Мехіканські правоохоронні органи не виключають, що цю терористичну акцію здійснили місцеві екстремісти „у відповідь на запровадження у ЗСА більш твердої іміграційної політики і недавню загибель в Каліфорнії мехіканських імігрантів".

Як уже повідомлялося, десять днів тому в Каліфорнії у висліді переслідування агентами американської прикордонної служби вантажного авта з людьми, що прибули на заробітки з Мехіко, стався дорожний випадок. Семеро пасажирів вантажівки загинуло. Цей інцидент мав у Мехіко великий розголос, навіть уряд виступив з офіційною заявою з цього приводу, в якій висловив занепокоєння діями іміграційної служби ЗСА.

Відтягнено законопроєкт про іміграцію

Вашінгтон. — Сенатор Роберт Дол, провідник сенатської більшости, у вівторок, 16-го квітня, відтягнув з порядку денного дебатування над законопроєктом у справі імміграції. Причиною для цього стали заходи демократів вимусити голосування на частинами цього законопроєкту, зокрема у справі підвищення мінімальної заробітної платні з 4.25 до

(Закінчення на стор. 3)

Л. Кучма запропонував Індонезії допомогу у запуску сателітів

Джакарта. — Президент України, який перебував в Індонезії з офіційною візитою, запропонував цій країні допомогу у введенні її сателітів у космос, повідомило агентство Ройтерс 11-го квітня.

„Україна має сучасні ракети. Ми пропонуємо Індонезії співпрацю в цій ділянці, тому що Індонезія потребує ракети для запуску сателітів", — сказав Леонід Кучма журналістам.

Державний секретар Індонезії Мурдіоно сказав, що Джакарта візьме до уваги цю пропозицію. Він також зазначив після переговорів Л. Кучми з президентом Індонезії Сугарто, що Індонезія може запропонувати острів для запусків сателітів зв'язку.

Індонезія, що складається з 13,000 островів, займає третє місце у світі за кількістю сателітів, які звичайно запускає в ЗСА.

Для поглиблення економічної співпраці між двома країнами Сугарто запропонував Україні експортувати до Індонезії українські товари, особливо метал, в обмін на індонезійські.

Амбасадор Індонезії в Україні Роні Курніяді сказав 10-го квітня, що торгівля між двома країнами 1995 року була на рівні 64 млн. дол.

„Соромно бути бідними"

Київ. — Президент акціонерного пивоварного товариства „Оболонь" Олександер Слободян вважає, що „соромно бути бідними на нашій багатющій землі".

Нещодавно у Санкт-Петербурзі відбулося свято пива. Туди з'їхалися виробники цього напою із Австрії, Голляндії, Данії, Мехіко, Німеччини, Росії, України та інших країн. Серед 50 фірм плянети, Україну представляли київське акціонерне товариство „Оболонь" і чернігівський комбінат „Десна".

„Оболонь" виборорола золоту медалю і почесний диплом за високу якість напою „Джинтонік". Керівник „Оболоні" закупив у Німеччині фільтри, а в Італії лінії наливу і виробництво пива збільшилося вдвічі. Сьогодні наливають 120,000 пляшок на добу. Виробництво працює без зупинки.

Пиво експортують до Бельгії, Англії, Франції, Німеччини та Італії.

Українською красунею-96 стала Наталя Швачко

Київ (Р. Р.). — Тут 5-го квітня у Міжнародному Центрі Культури і Мистецтв відбувся крайовий конкурс „Українська красуня". За це звання 1996 року боролися 22 учасниці, які вже виграли місцеві конкурси.

Організатори і спонзори подбали про одяг, а в концертовій програмі взяли участь заслужені артисти України Тетяна Назарова, Лесь Задніпровський, а також популярні артисти естради Таїсія Повалій, Ірина Білик, Павло Зібров і Анатолій Матвійчук.

Шість фіналісток пройшли також інтерв'ю і з них тільки дві відповідали українською мовою, на що публіка зареагува-ла оплесками. Фіналіст-кам

(Закінчення на стор. 4)

В Україні

ВИКРИТО ГРУПУ, ЩО ВИГОТОВЛЯЛА ЗБРОЮ

ЧЕРКАСИ. — Тут працівники Управління боротьби з організованою злочинністю виявила два підпільних цехи з виготовлення зброї. Сконфісковано чимало пістолів і запасових частин до них та боєприпаси. Підпільну зброю продавали на чорному ринку.

ПРАВОСЛАВ'Я ВІДРОДЖУЄТЬСЯ

ЛУГАНЩИНА. — Тут Українська Автокефальна Православна Церква вже має дві парафії — у місті Красний Луч та в селищі Маломиколаївка, Антрацитівського району. Парафіяни Свято-Миколаївської церкви першими у східних областях перейшли від Московського Патріярхату до УАПЦ. Тут Служби Божі відправляються українською мовою. З боку Московської Церкви здійснюється сильний тиск на українські громади, але правда перемагає.

ЗАКЛИКАЮТЬ СУДИТИ КОМУНІСТИЧНИХ ЗЛОЧИНЦІВ

КИЇВ. — Тут 10-го квітня газета „Дейлі-Експрес" повідомила, що російський письменник Александер Солженіцин і художник Александер Глезер вирішили організувати міжнародний процес над світовим комунізмом. Як зазначив А. Глезер, спочатку вони створять робочу комісію, до якої увійдуть колишні дисиденти, в тому числі Володимир Буковський, Леонід Плющ, філософ Андре Глюксман, поет Юрій Кублановський, журналіст Едуард Кузнєцов і скульптор Ернст Нєізвєстний. Їх підтримав Конгрес Політв'язнів України.

МИТНИКАМ ДОПОМАГАЮТЬ

КИЇВ. — Державний митний комітет України отримав технічну допомогу від Уряду ЗСА на суму 1.6 млн. дол. Це — сучасне комп'ютерне обладнання і чутлива рентгенівська апаратура для митної контролі, надана американським Урядом в рамках програми Нанна-Лугара.

УСПІШНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ

КИЇВ. — Успішно завершився економічний експеримент Фонду Державного Майна України та акціонерного товариства „Мотор-Січ", розпочатий три роки тому. За рахунок дивидендів 27-відсоткового стратегічного пакету акцій налагоджено виробництво двох категорій авіяційних агрегатів. Це нові двигуни Д-18Т третьої серії для літаків супергігантів „Антей" і „Мрія", а також двигуни для літаків-амфібій Б-200 і нових ТУ-334.

ПІДЗЕМНІ ЛЯБІРИНТИ

ТЕРНОПІЛЬЩИНА. — Експедиція селеологів Тернопільського приладобудівельного інституту і Харківського Університету обстежили понад 700 метрів нових підземних лябіринтів на Поділлі. Обстежено найдовшу в світі гіпсову печеру „Озерну". Сьогодні на Тернопільщині є понад 60 підземних природніх печер. Найменша з них завдовжки 12 метрів, а деякі тігнуться на кілька десятків кілометрів. Наприклад, печера „Оптимістична" тягнеться на 187 кілометрів, а печера „Блакитні озера" — на 111 кілометрів.

МАНДРУЮТЬ НАРКОТИКИ

КИЇВ. — Міліція виявила два канали ввозу в Україну наркотиків героїну, кокаїну і креку. Ці канали контролюються органами Німеччини і Росії. Цього року вже затримано кількох кур'єрів. За словами міністра внутрішніх справ України Юрія Кравченка, міжнародна наркоманія активно створює канали переправки „важких" наркотиків через територію України. Крім того, в Україні, Росії і Польщі створюються підпільні фабрики з виготовлення наркотиків.

ВЕЛИКОДНІЙ ЯРМАРОК

КИЇВ. — Тут на території Пирогівського Музею Народної Архітектури відбувся передсвятковий ярмарок виробів народних майстрів. Були представлені пасківники, підсвічники, куришки, вишиті серветки, рушники, писанки і багато-багато іншого. У церкві Параскеви П'ятниці на території Музею відбулася Служба Божа.

ПОМЕР О. МАСЕЛЬСЬКИЙ

ХАРКІВ. — У п'ятницю, 12-го квітня, на 60-му році життя раптово помер голова Харківської Обласної Ради Олександер Масельський, який був депутатом Верховної Ради України попереднього скликання, а ще раніше народним депутатом СССР від України.

В Україні вийшла „Історія Січового Стрілецтва"

Нюарк, Н. Дж. (О. Труш). — При кінці грудня 1995 року появилася в Україні „Історія Січового Стрілецтва", яку написав д-р Степан Ріпецький, а яку перевидало Наукове Товариство ім. Т. Шевченка у Львові в серії українознавчої бібліотеки НТШ ч. 4 тиражем 7,000 примірників.

Фонди на видання цієї авторитетної історії УСС дала Головна управа Об'єднання б. Вояків-Українців в Америці на прохання покійного ред. Івана Кедрина. Будучи пресовим референтом ОбВУА, він поробив всі заходи з НТШ у Львові, щоб цю історію перевидати для вжитку у військових школах в першу чергу, щоб познайомити їх із славною традицією УСС. І саме це видання ОбВУА присвячує світлій пам'яті ред. Івана Кедрина в першу річницю його відходу у вічність.

У цьому виданні задержано оригінальний текст першого видання, але з тією різницею, що додано світлини з дій УСС, яких не було у першому виданні, і вступним словом голови НТШ у Львові д-ра Олега Романіва. Потреба такої історії була важливим завданням ОбВУА вже від першого дня проголошення самостійности України в 1991 році. Про те, яку ролю відіграли УСС у Визвольних змаганнях 1917-20 років, було мало відомо молодому поколінню в Україні і тому дуже влучно відмітив голова НТШ д-р Романів у своєму слові до другого видання: „В сучасних складних умовах нашого існування, коли ідею української незалежности підривають економічно, дискредитують, маніпулюючи псевдофактором вищости російської модерної культури, спробами нав'язати нам пріоритети всеросійського, 'вітчизняного' патріотизму, дуже важливе значення має розкриття славетних сторінок збройної боротьби українців проти чужоземних за українську державність. Ідея збройного чину минулих поколінь має особливе значення для пробудження національної гордости та усвідомлення молодого покоління, якому випадає сьогодні роля захисників цієї ще так кволої державности".

Ці думки були постійним стимулом для ОбВУА, щоб з приводу 80-річного ювілею збройного чину УСС привернути увагу для повернення з забуття стрілецької ідеї з метою формування оборонної військової свідомости української молоді в сучасну пору.

Це видання можна набути висилаючи 15 дол. включно з пересилкою, на адресу: United Ukrainian War Veterans in America, 962 Lehigh Ave., Union, N.J. 07083.

В АМЕРИЦІ

РИМО- КАТОЛИЦЬКІ КАРДИНАЛИ ЗСА та Єпископ Клівленду і президент Крайової конференції католицьких Єпископів Антоні Пілла написали тристорінкового листа до президента Билла Клінтона, в якому гостро засудили накладене минулого тижня ним вето на законопроєкт, що забороняв окрему форму абортів у пізному часі вагітности. У згаданому листі кардинали обіцяють це спірне питання винести на публічний форум серед католицьких виборців країни.

ПІСЛЯ ТРИТИЖНЕВОЇ ДУЖЕ нехарактеристичної для нього мовчанки Пат Б'юкенан вирішив знову заговорити, щоб відвоювати для себе відповідне місце у звідомленнях засобів масової інформації. Цим разом він гостро накинувся на Уряд президента Билла Клінтона за делікатне тупцювання довкруги Китаю та справи продовження Китаєвіторговельного статусу упривілейованої країни. Своїми заввагами П. Б'юкенан знову створює контроверсійність внутрі Республіканської партії, а зокрема для її кандидата Роберта Дола.

У СВІТІ

ФРАНЦІЯ ВВАЖАЄ, що Іран повинен „стримуюче вплинути" на ливанську шіїтську екстремістичну організацію Гезболла. Про це заявив міністер закордонних справ Франції Ерве де Шарет у телефонічній розмові з іранським міністром закордонних справ Алі Акбаром Веляяті, перед тим, як розпочати ближчосхідну візиту. Протягом декількох днів він відвідає Ізраїль, Ливан і Сирію.

„ЗБІЛЬШЕННЯ кількости членів Північно-атлантичного оборонного союзу не спрямоване проти будь-якої країни, це лише один з кроків нової європейської архітектури", — сказав на пресовій конференції в Женеві польський міністер закордонних справ Даріюш Росаті. Незважаючи на недавні зміни у найвищому керівництві країни, коли у висліді загальних виборів польським президентом став представник лівих сил, „стратегія Польщі, зокрема її бажання стати членом Европейського союзу і НАТО залишаються незмінними", — підкреслив Д. Росаті.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Україна — Чехія

Цими днями стало відомо, що уряд Чехії вирішив надати Україні два кредити — в сумі 25 млн. і 17.5 млн. американських долярів. Першого з них виділив Чеський експортний банк спеціяльно для розвитку сільського господарства України. В межах цього кредиту українські аграрники діставатимуть невеликі фабрики для перероблення того, що родять поля, сади та городи. У висліді застосування другого кредиту, спрямованого на вдосконалення транспорту в українських містах, на вулицях Києва, Львова, Одеси і Запоріжжя з'являться швидкі і безшумні чеські трамваї.

На наш погляд, контакти між Україною та Чехією дуже перспективні. Чехів в Европі можна порівнювати до японців в Азії — в такому порівнянні нема перебільшення. Ще до війни, у 30-ті роки, Чехія мала потужну електронічну промисловість і її фірма „Тесла" втішалася такою ж популярністю в світі, як тепер японська „Соні".

Однак зв'язки з чехами корисні не тільки в сенсі технічного партнерства. Йдеться про націю, від якої українці можуть перейняти такі важливі для індивідуального та громадського життя якості, як працьовитість, скромність, твердість у слові. Чехи — великі патріоти своєї нації і батьківщинии, але цей їхній патріотизм добре обходиться без зовнішнього демонстрування, без вуличного галасу. Народ відчуває себе настільки державницьким, політично зрілим, що навіть у чорні роки московського панування мав мужність, єдиний у „соціялістичному таборі", домагатися „соціялізму з людським обличчям". Після розпаду СССР і контрольованого Кремлем Варшавського пакту Чехія, знову ж таки чи не єдина серед колишніх совєтських сателітів, не зазнала покомуністичної непевности — ні економічної, ні політичної. Чеський люд продовжував працювати так само продуктивно, як і за совєтів, як і до совєтів — як завжди. Без дискусій, на підставі самоочевидних фактів, парлямент прийняв „закон про люстрації", згідно з яким колишніх комуністів і агентів держбезпеки позбавлено права займати державні пости. Мабуть, ще й тому, без цього „лівого" гальма, Чехія першою з країн колишнього комуністичного бльоку здійснила програму приватизації, уникнувши при цьому інфляції та безробіття. Першою зі східньоевропейських держав стала членом престижевої міжнародної Організації економічного розвитку і співробітництва.

Водночас серед чехів панує глибоке усвідомлення належности до слов'янства. За певних історичних обставин це усвідомлення набувало неприємної для нас, українців, форми москвофільства, однак за давністю українсько-чеських зв'язків Москві далеко до Києва. Досить згадати, що чешками були дві дружини київського князя Володимира Великого.

Самоутвердження чехів в історії може служити прекрасним морально-політичним взірцем для теперішніх українців. Їхня національна історія, як і наша, сповнена безперервної боротьби.

Зі занепадом династії Пшемисловичів, сильної в XI—XII сторіччях, чеська корона перейшла до німців. Ті довели чеську мову і культуру до цілковитого виродження. І все ж народ зберіг волю до життя і боротьби, давши зі себе Яна Гуса та Яна Жижку, щиро оспіваних нашим Тарасом Шевченком. Відтак, по прогрі, Чехія на три століття підпала під владу Австрії, а проте народ знову, мов казковий птах фенікс, встав з попелу, бо під ним ніколи не згасав вогонь духового, властиво чеського, і загальнослов'янського „я", і в цьому відчувається особлива спорідненість чехів з українцями.

Саме від видатних чехів, зокрема від К. Гавлічека-Боровського, Ф. Палацького, Ф. Яхіма, европейський світ дістав авторитетне підтвердження, що українська мова є мовою давньої, самобутньої нації.

Варто також пригадати, що після поразки Української Народної Республіки Чехія стала гостинним притулком для української політичної еміграції — її кількість доходила тоді до 20,000 осіб. Там виникли й активно діяли десятки культурно-громадських, релігійних, наукових, молодечих, спортових, господарських українських організацій.

Чехія знаменита ще й тим, що її президентом є колишній дисидент і політичний в'язень Вацлав Гавел. Чи чехам випадково пощастило на такого мудрого, ерудованого, шляхетного провідника? Ні, вони його собі заслужили.

Роман Трач

ТВОРЧА МОЛОДЬ З УКРАЇНИ В АМЕРИЦІ

II

О. Зінкевич допомагає організувати семінари творчої молоді, їхні турне по Україні тощо. І нарешті він привіз дев'ять з них в турне до головних місцевостей українського поселення в східній частині Північної Америки. В групі було четверо молодих авторів: цитований вже Максим Розумний, 26 років, філософ, голова творчої асоціяції „500", вищецитований Олесь Доній, 26 років, політолог, депутат Міської Ради м. Києва, Сергій Жадан, 21 рік, студент філологічного факультету Харківського університету, поет, автор збірки віршів „Цитатник", Андрій Кокотюха, 25 років, закінчив факультет журналістики Київського університету, письменник, журналіст, автор кримінальної повісти „Шлюбні ігрища жаб", і чотири молоді актори, студенти акторського факультету Харківського інституту мистецтв — Наталія Цимбал, 24 роки, Вадим Коробка, 23 роки, Дмитро Туркевич, 21 рік, Михайло Озеров, 20 років, члени студентського драматичного гуртка і їх режисер Світлана Олешко, 22 роки, студентка філологічного факультету Харківського університету.

„Арабески"

Харків'яни виступили з експериментальною постановкою „Арабески", що її аранжувала Світлана Олешко за творами М. Хвильового, В. Симоненка й Г. Сковороди. Вона зробила незабутнє враження на глядачів, хоч, можливо, не всі її добре зрозуміли, бо вона вимагала знання творів вищеназваних авторів. Знамениту рецензію на цю постановку написав Сергій Миронюк у „Свободі" з 15-го березня ц. р.

Молодий поет з Харкова Сергій Жадан прочитав декілька своїх поезій. Вони викликали неоднозначну реакцію в слухачів, бо, як написав Андрій Кокотюха у вступному слові до збірки віршів Жадана „Цитатник", „...до такої поезії Україна не звикла. Тут ви не знайдете сентиментальних віршиків про кохання та прекрасну весну, квітучі жита й похилені верби... Сергій належить до наймолодшого покоління літераторів, які втомилися від прикрашеної, перебрехано́ї, напарфумленої дійсности і відображають реальність такою, якою вона насправді є... Біль бринить у кожному рядку, тому що поет не може сприймати навколишню дійсність безпристрасно".

Андрій Кокотюха, автор кримінальної повісти „Шлюбні ігрища жаб", є, мабуть, нині єдиним українським письменником, що пише в тому жанрі. Книжковий ринок детективу в Україні завойований західньою літературою, головним чином перекладеною на російську мову. Хоч я придбав собі книжку Кокотюхи, не мав ще нагоди її прочитати, але декілька моїх приятелів, що прочитали її, кажуть, що коли почали її читати, то „не могли від неї відірватись", аж доки не прочитали до кінця. Для кримінальної історії це, мабуть, найкраща рекомендація.

Загроза існує

Треба дякувати Осипові Зінкевичеві за те, що дав нам нагоду запізнатися з представниками молодої української еліти. Траба також допомагати їм в їхній праці, бо, як пише Зінкевич в одному з бюлетенів „Смолоскипу", що від серпня 1995 року має назву „Інформаційний бюлетень для творчої молоді України", загроза українській державності далі існує. Вона буде існувати доти, доки до влади не прийдуть молоді національно свідомі кадри. А для того треба працювати. Вже є вироблений „Плян програм творчої молоді України в 1996 р." Він включає:

* влаштування однотижневого семінара творчої молоді з участю 100 молодих письменників, дослідників, журналістів, політологів, молодіжних провідників з усіх реґіонів України (потрібно: 8 тис. дол.);

* відзначення п'ятнадцятьма нагородами талановитої, активної і творчої молоді (потрібно: 3 тис. дол.);

* Турне творчої молоді по Україні. В програмі: презентація творів молодих авторів, молодіжних збірників, виступи і відповідна програма. Виступи у 10 містах України (потрібно: 6 тис. дол.);

* Виставки творів українського самвидаву, які перевезені з Америки в Україну. Художнє оформлення оригіналів, перевіз експонатів, виступи (потрібно: 6 тис. дол.);

* Видання двох збірників молодих дослідників „Молода нація", збірника п'єс молодих драматургів, чотирьох збірок молодих початкуючих письменників (потрібно: 22 тис. дол.);

* Витрати на діяльність „Смолоскипу" в Києві: утримання бюра, оплата працівників, влаштування конференцій, презентацій нових видань (потрібно: 14 тис. дол.).

Як бачимо, програма велика, і вона дає відповідь на нарікання Миколи Руденка, цитоване на початку статті: „Одна біда в Україні, вона ще не стала Україною..." Відповідь ясна: треба працювати, треба діяти! Для тих з нас в діяспорі, хто бажає включитись в ту працю, допомагати фінансово, купувати книжки молодих авторів, давати гроші на стипендії для надійних студентів і т. п. подаю адресу представництва „Смолоскипу" в Америці: Smoloskyp, 1863 Pioneer Parkway East, #210, Springfield, OR 97477, tel. & fax (503) 744-0989. E-mail: hgxr71a@prodigy.com.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ
Богдан Бойчук

„Благодарний Еродій" Сковороди в Колюмбійському університеті

Пишучи у „Свободі" (8-го березня ц. р.) про виставу „Забави для Фавста" львівського Театру ім. Леся Курбаса, я згадав, що бачив „Благодарного Еродія" 1993 року на театральному фестивалі в Харкові. Тодішня вистава, — писав я, — була „співзвучна з традиціями польського театру з Ґардзеніце, і я не міг розглядати її як повно самобутнє явище". Крім того, драматична акробатика харківської вистави далеко більше підходила до концепцій раптового просвітлення монахів Зену, ніж до просвітлення крізь серце й доброту Сковороди.

Вистава в Колюмбійському університеті 22-го березня ц. р. була майже протилежною стилем і духом до харківської. В першу чергу, була вона далеко ближче до філософії Сковороди; в другу чергу — далеко дальше від театру з Ґардзеніце. Не було тієї зовнішньої ритуальности, не було тієї динамічної акробатики й не було голосної драматичности. А було стилістичне, духове й емоційне вглиблення в Сковороду. Іншими словами, замість колишньої ритуальности й акробатики, прийшов стиль, який включав частинно одне й друге.

Твір Григорія Сковороди „Благодарний Еродій" простий формою і складний духом. Молодий лелека Еродій (з грецького Еродіос, тобто боголюбець, а також чорногуз) пролітає над горою в Африці й нав'язує дискусію з панею Пішек, мавпою, яка сидить на дереві з своїми чотирнадцятьма дітьми. Вони дискутують про проблеми виховання, освіти та справжніх (духовних, метафізичних) вартостей життя. Монологи Еродія екстатичні, особливо, коли він наводить слова свого батька та виводить батькові й свої пісні. Репліка й питання пані Пішек далеко приземніші, скептичніші й практичніші. Їхні діялоги — це наче змагання двох сфер — духової й земної.

Театральне перевтілення цього простого формою твору — складне. У виставі було чотири Еродії: Олег Цьона, Тетяна Каспрук, Андрій Водичев та Юрій Мисак, та три Пішеки: Олег Драч, Наталка Половинка й Оксана Цимбал. Ролю батька виконував Володимир Кучинський.

Еродій Олега Цьона створював суворішу, темнішу, я сказав би, містичну грань до твору Сковороди. Поєднуючи драматизм мови з перебільшеним жестом (чи було це теж нав'язуванням до перетвореного жесту Курбаса?), Цьона створив магнетичний образ, який надовго врізується в пам'ять. Мені здається, що роля Цьони — єдина, що не зазнала помітніших змін.

Еродій Тетяни Каспрук відображував радість, екстатичність твору Сковороди. На відміну від Цьони, Каспрук віртуозно вживала гнучкість і ліричність мови.

Та головним Еродієм, чи героєм, був Андрій Водичев. Він кожною формою тіла, кожним жестом, кожним виразом обличчя, кожним поглядом і віддихом передавав одуховлення, розкривав широти серця, еманував доброту. Він створив найближчого до філософії й духового світу Сковороди Еродія. Дуже цікаво, який широкий його акторський діяпазон. Бо досі я бачив його, висловившись метафорно, основно в одній ролі — святого чи Христа (Свидригайлов, Еродій).

Юрій Мисик в ролі Еродія та Оксана Цимбал у ролі Пішек створили лагідний компонент вдячности до цілої вистави.

Ролю Пішек виконувала, в суті речі, Наталка Половинка. Олег Драч додав до цієї ролі лише візуально-динамічний елемент, який частинно гармонізував із стилем Олега Цьони, а частинно існував самобутньо. Наталка Половинка чудово включалася у вербальну музику Еродія Тетяни Каспрук, глибоко вчувалася в одуховлену екстатичність Еродія Водичева та знаходила співзвучність із стилем Цьони. Це акторка широких можливостей, — може перевтілюватись від ніжности, до драматизму, до екстатичного містицизму. Правда, я не бачив у її виконанні того контрасту між Пішек та Еродієм, який характерний творові Сковороди.

Володимир Кучинський вивів ролю батька дуже пластично, в строгіших біблійних контурах.

Як зазначено в брошурі про Театр ім. Леся Курбаса, у цій виставі „пластика, спів, слово творять світ узагальненого образу, роздумів про давно забуті поняття благого народження, добра і благодарности-вдячности". Творять вони теж незабутнє естетичне й духове пережиття.

Дора Рак

26-ГО КВІТНЯ — МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ЧОРНОБИЛЯ

I

Цей день, десятиліття найбільшої нуклеарної катастрофи, відзначатиме цілий світ, а Україна в жалобі віддасть урочистий салют трагічним жертвам Чорнобиля. Запляновані меморіяльні програми в системі Організації Об'єднаних Націй, а пропам'ятні відзначення проводитиме й уся заморська українська громада на всіх поселеннях.

Проблема Чорнобиля є постійно на міжнародному форумі — чи то на пленумі Генеральної асамблеї ООН, чи на підготовчих комітетах і у програмах окремих агенцій ООН, де українські дипломати і представники Білорусі та Російської Федерації закликають міжнародну спільноту дати поміч в усуненні триваючих небезпечних наслідків вибуху.

Беручи до уваги усі факти і заклики, Генеральна асамблея на сесії 20-го грудня 1995 року ухвалила резолюцію з метою „Скріплення міжнародної кооперації і координації заходів для студії і зменшення наслідків катастрофи в Чорнобилі". Рівночасно в окремій кляузулі проголошено 26-те квітня 1996 року „Міжнародний Пропам'ятним Днем" 10-ої річниці катастрофи в Чорнобилі і запрошується держави провести відповідні програми для пригадки цієї трагічної події та скріпити публічну свідомість про наслідки таких катастроф для людського здоров'я і довкілля у цілому світі.

У дальших точках цієї резолюції Генеральна асамблея доручує генеральному секретареві ООН наглядати над координацією і виконанням постанов при допомозі „Координатора для Міжнародної Кооперації для Чорнобиля" і продовжувати кооперацію відносних аґенцій і організацій в системі ООН; запрошує держави (головно спомагаючі), фінансові інституції, Недержавні Організації (НДЖО) і ін., щоб підтримали заходи Білорусі, України і Російської Федерації у подоланні наслідків катастрофи. Окремо відновлюється заснування в Україні Міжнародного Наукового і Технічного Центру для вивчення нуклеарних і радіологічних випадків. Мету такого центру подав міністер закордонних справ Генадій Удовенко у своєму програмовому слові на пленарному засіданні Генеральної асамблеї 28-го вересня 1995 року щодо відзначення десятої річниці Чорнобиля. Опісля в окремому зверненні український Уряд апелював до інших держав дати наукову, технічну і фінасову допомогу для створення цього центру, долучуючи вже конкретну схему його завдань і праці.

Генеральна асамблея дала признання тим державам-членам і організаціям, які своїм вкладом і програмами причинилися до зменшення наслідків катастрофи, а зокрема Комісії Европейських Громад та недержавним організаціям. Рівночасно зібрані делеґати виявили глибоку турботу відносно триваючих наслідків катастрофи на життя і здоров'я населення, а особливо дітей — в Україні, Білорусі і Російській Федерації, що вимагає широкої і активної кооперації і скоординованих заходів на міжнародному і крайовому рівні.

(Закінчення буде)

Петро Грицак

ПОЧАТКИ „ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ" І УКРАЇНА

II

Все це можна пояснити з ретроспективи тим, що сам Черчіль початково думав, як ще Англія мусіла сама воювати з Гітлером, що при помочі систематичного повітряного бомбардування, організованої субверсії та широко запляснованих повстансько-партизанських рухів, можна буде все таки колись покогнати Німеччину. Тими рухами були макі у Франції, четники в Сербії, т. зв. „Армія крайова" (АК) в Польщі. Через пізніші зміни у воєнній ситуації, як приступили до війни СССР та Америка, Черчіль втратив контролю над тими розвідувально-підривними рухами, що довело його до розчарування у правильності тих потягнень, до відомої промови „про залізну завісу" та до самої „холодної війни". Для українців безпосередньо цікаво довідатися, що американська допомога для УПА при помочі висилки парашутистів була унеможливлена зрадою тих летів самим К. Філбі (це саме сталося з допомогою для подібних польських і албанських організацій), вже за холодної війни.

Однак багато важнішим є такий факт: безкритична допомога для АК під час Другої світової війни довела до великих ексцесів супроти українського та литовського народів. Серія терористичних нападів на українців почалася вже в жовтні 1939 р. Це можна пояснити якимсь нам тяжким до зрозуміння комплексом поляків, уважати, що програна з німцями війна у 1939 році не була вислідом німецької великої військової й технічної перерви, а сталася головно через недосить сильну підтримку польської державности та армії зі сторони національних меншин (що представляли одну третю всього населення), а головно українців. Евентуально активности АК та кількох подібних польських військово-терористичних організацій, замість керуватися проти німців, довели до свого роду громадянської війни супроти українців (під кодами „Вахляж" і „Бужа"), щоб відновити польське панування на колишніх польських територіях, замешкалих українцями. Роблено це до того ще у спеціяльно нетактовній та бундючній формі та де тільки можна, провокуючи німців на українців. Реакція на це дуже скоро прийшла у формі активностей УПА, а не раз дуже драстичних формах, хоч українці не мали від нікого жодної зовнішньої допомоги. Автор пригадує, що в 1943-44 роках в околицях Ярослава й Переворська на українців полювали „як на криликів".

Поляки чомусь і далі переконані, що саме українці мають покаятися за ніби односторонні свої гріхи та злочини супроти польського народу. Посол України у Варшаві П. Сардачук зазначив недавно, що в Польщі тепер широко говориться про півмільйона поляків, що мали ніби згинути від рук УПА на Волині у 1940-их роках. Ця цифра, однак, не відповідає дійсності, бо в 1939 р. взагалі не було стільки поляків на Волині. Спеціяльно напружена є тепер ситуація на Перемищині, а тому кілька тижнів зорганізувалася спеціяльна комісія в недалекому Ряшеві (як подавали польські часописи), „щоб досліджувати злочини УПА".

Закінчуючи, з ретроспективи можна тільки жалувати, що непродумана до кінця імпульсивна політика Черчіля про широку підтримку усяких підривних рухів у окупованій німцями Европі, наперекір правилам міжнародного співробітництва, довела до згаданих вище комплікацій. Додаткові наслідки тієї політики ми бачимо ще сьогодні в колишній Юґославії, де підтримані у свій час Англією та іншими аліянтами комуністичні партизани потрапили утримати себе при владі більш як 45 років, тепер, однак, відходять серед великого проливу крови та ґеноциду. Одним словом, політика подвійних аґентів та субверсії, а також фліртування з большевиками не оправдала себе! Тут можна врешті ще додати приповідку: „Як хтось хоче їсти з чортом зупу з однієї миски, мусить мати дуже довгу ложку!" Одним словом, це все є події, що навіть ще сьогодні компромітують англійський уряд, і тому є далі у великій мірі глибоко засекречені. В наслідок тої політики була викликана комуністами громадянська війна у Греції та критична ситуація, що у 1947 р. витворилася у Франції та Італії, які були під загрозою совєтизації (як згадує у своїх споминах Н. Хрущов). Тим часом, довідуємося з большевицьких джерел, що активність УПА продовжувалася аж до 1955 року, без жадної зовнішньої допомоги. Це на підставі повідомлень, поєднаних із святкуванням 50-их роковин „великої перемоги" 9-го травня 1945 року. Це свого роду нагорода катам українського народу, всякого роду зайдам. Для комбатантів УПА нема ще жодного офіціяльного признання, із винятком символічних могил, здвигнених силами місцевого населення в різних місцевостях Галичини й Волині. Зате в Польщі ще далі могили тих, що впали (комбатантів УПА та частинно цивільного населення) лежать розкидані по полях, пасовиськах та в придорожних ровах. Намагання дати тим жертвам імперіяльної політики кількох великодержав (як вище сказано) якесь традиційне поховання зустрічаються з усякими застереженнями та перешкодами від місцевої влади. Це тому, що вони ніколи не одержали офіційних прав комбатантів, і уряд їх трактує далі як „бандитів".

МІЖНАРОДНИЙ кримінальний трибунал для колишньої Юґославії прийняв рішення заарештувати трьох старшин Юґославської народної армії, які причетні до низки військових злочинів у листопаді 1991 року в районі Вуковарту, Східня Славонія. Таке рішення є вислідом проведених у кінці березня цього року відкритих переслухань у справі трьох колишніх командирів — Мілє Мкршіча, Мірослава Радіча та Веселіна Шліванчаніна. Переслухання дали підстави ствердити, що всі троє є військовими злочинцями і мусять відповідати за жертви серед мирного населення.

ШІСТЬ НОВИХ атомових електростанцій, в тому числі одна в Україні, почали діяти у світі в 1995 році. Згідно з даними Японського атомового промислового форуму, тепер на всій землі працює 432 мирних атомових реактори. Лідерство у цій ділянці утримують З'єднані Стейти Америки, які мають 109 атомових станцій. На території Франції їх діє 56 , в Японії — 50, у Росії — 26. Високими темпами розвиває свою атомову індустрію Азія. В Китаї плянують до 2000 року побудувати 12 нових атомових станцій, тоді всіх їх буде там 15. Південна Корея вже має 10 атомових станцій і плянує до кінця сторіччя збудувати ще дві. Загальна потужність всіх діючих атомових станцій становить понад 360 млн. кіловат, з яких третина припадає на американські станції.

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

тобто 16+1, проводитимуться з проблем побудови европейської безпеки, включаючи Україну як державу, що добровільно відмовилася від ядерної зброї. Протягом 1996 року плянується приїзд в Україну голови військового комітету НАТО.

На заключній пресовій конференції керівник НАТО попросив пробачення, що не може звернутися до журналістів українською мовою і висловив велике задоволення відвідинами України. За його словами, Україна є важливою державою і НАТО хоче розвивати з нею різносторонні зв'язки. Зустрічі з Президентом та іншими керівниками України були відвертими і щирими, зазначив Г. Соляна, отож його візита виявилася корисною і плідною.

Генеральний секретар НАТО зустрівся також з амбасадорами країн-членів НАТО в Україні, а 16-го квітня вилетів до Вільнюса, Литва.

Відтягнено...

(Закінчення зі стор. 1)

5.15 на годину та змін у програмі соціяльного забезпечення. Обидва питання є важливими, якщо не головними точками демократичної передвиборчої кампанії.

Р. Дол закинув демократам зумисне затримання іміграційного законопроєкту та спроби саботування будь-яких республіканцями пропонованих законопроєктів. Одначе тут справа є більш складною, бо про підвищення ставки мінімальної заробітної платні вже говориться від довшого часу. Крім того, згідно з опитами, 84 відсотки громадськости підтримують цю пропозицію, але гостро проти цього кроку виступають підприємці та республіканці в Палаті Репрезентантів.

Намагаючись знайти розв'язку для цього чергового політичного хаосу, демократи все ж таки втішаються цією ними змонтованою незручною ситуацією для республіканців, а зокрема для Р. Дола як кандидата у цьогорічних президентських виборах.

У Філядельфії і найменші знають про Т. Шевченка

Вже так у світі буває, що про найважливіше, а це нашу дітвору, найменше пишеться. Правда, що не всі, що пишуть, мають нагоду бачити те, що роблять наші садочки в підготові наших найменших, щоб з них колись виросли свідомі українці.

Головне є те, що ці найменші виступають перед дуже важною публикою, а це перед мамою і татом, а часто бабуся і дідусь мають привілей бачити своїх внучат у „дуже головних ролях" на різних виступах з нагоди різних церковних і національних свят.

Не дивно отже, що діти „Світлички", що є зорганізована при Українському Золотому Хресті у Філядельфії, яким керує Володимира Кавка, у четвер, 7-го березня, урочисто звеличали Тараса Шевченка. Треба бути присутнім на цьому виступі, щоб почути, як щиро діти співали „Садок вишневий", рецитували вірші про Шевченка, та виголошували коротенькі деклямації. Це невимушена діточа щирість у своїх виступах до глибини зворушує душу присутніх.

Діти і провідниці „Світлички" (зліва): Марійка Бейкер (заступає Зіну Квітковську), Юстина Кундеревич, Мотря Бойко-Вотерс (голова), Аня Коваль, Ксеня Захарчук.

Видно, що провідниці „Світлички" доложили багато старань, щоб діти могли так гарно пописатись перед своїми родичами і присутніми гостями.

„Світличкою" керує голова — Мотря Бойко-Вотерс та провідниці: Юстина Кундаревич, Аня Коваль, Зіна Квітковська, Ксеня Захарчук та Марійка Бейкер. В музичній ділянці їм помагають Христя Чижович-Харечко і Андрея Карабін-Кнігницька, а в потребі також родичі дітей.

Діти у цій „Світличці" святкують на підставі українських звичаїв — св. Миколая, Різдво, і гарно колядують, на Великдень приносять свої кошички і святять паску, а в день Матері діти в садочку подають своїм матерям сніданки. Діяльність діточої „Світлички" у Філядельфії заслуговує бути прикладом для інших громад.

Богдан Тодорів

Загальні збори кредитівки в Клівленді

Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Клівленді в цьому році вступає в 40-ий рік діяльности і з перспективи часу можна вже з певністю сказати, що вона виповнила своє завдання супроти своїх членів і громади згідно зі статутом, за яким вона була заснована. І на сьогодні вже мало є членів громади, які не користувалися б услугами кредитівки і не улягає дискусії про конкурентні ціни на продукти фінансово-кредитної господарки. Кредити були завжди дешевші, а щадники одержували вищий відсоток на свої вклади в порівнянні з іншими фінансовими установами. Кредитівка могла це робити завдяки ощадностевій господарці кожночасної Дирекції, дотримуючися правил статуту, згідно з яким, кредитівка є власністю членів і працює для потреб членів. Крім услуг для своїх членів не можна оминути допомоги грошовими датками кредитівки на громадсько-культурні потреби, а в останніх роках на допомогу в розбудові і утвердженні української державі.

Загальні збори кредитівки в Клівленді відбулися 31-го березня о год. 3-ій по полудні в залі церкви св. Андрія. Збори відкрила голова Дирекції Розалія Головко і попросила о. шамбеляна Тимківа провести молитву. Після молитви голова зборів ствердила, що на залі знаходиться 240 зареєстрованих членів і збори являються правосильними. З привітом виступив мґр В. Ліщинецький, голова УЗО. Ріст кредитівки ішов разом із ростом і активізацією громади, сильна фінансова установа буде запорукою сильної громади і її добробуту. Від товариства „Самопоміч" збори вітав його голова В. Гейниш, який пригадав зборам, що спонзором кредитівки являється Товариство „Самопоміч", яке і надалі тісно співпрацює з Дирекцією кредитівки, і закликав всіх, хто ще не є членом товариства вписатися в члени. Голова зборів зачитала імена членів, які в минулому році померли і попросила вшанувати їхню пам'ять однохвилинною мовчанкою. Запропонований порядок нарад і протокол з минулорічних зборів, який був на руках членів, збори прийняли одноголосно.

За діяльність Дирекції звітувала її голова Р. Головко. Багато членів думає, що праця Управи — це кожноденні трансакції при касових віконцях, а це не відповідає правді. Внутрішня праця Дирекції є далеко ширша: інвестиція капіталу, уділення кредитів, придбання нових членів, опрацювання бюджету, одобрення нових послуг, уділення мортґеджів на кращих умовах, більше доступні позики на купно авт, продаж „Віза" карт, нові продукти „МАС-АТМ" — за все це відповідає дирекція. Тверда і стабільна фінансова база, продаж продуктів за конкуренційними цінами є запорукою росту кредитівки. Управа не забувала і про рекляму. Тепер кредитівка оплачує телевізійну програму „Контакт" на каналі число 45, де висвітлюється комерційне оголошення кредитівки з участю дітей-членів кредитівки. Діловодства кредитівки мали дві контролі. Перша перевіряла фінансові трансакції, друга була із забезпеченевої компанії: перевірки не виявили жодних зловживань супроти державних законів. Члени Управи брали участь у двох конференціях скликаних Централею Українських Кооператив Америки, на яких було продискутовано багато проблем зовнішнього і внутрішнього характеру.

Щоб бути конкурентно спроможними, кредитівки не можуть відставати від нових послуг, які появляються на ринку і в придбанні нової техніки. В листопаді біжучого року Дирекція плянує відсвяткувати 40-літній ювілей бенкетом. На осінь є запляновано конференція Централі Українських Кооператив Америки в нашому місті. Ці дві імпрези будуть мати вагоме значення престижу і довір'я громади до кредитівки. Голова подякувала усім членам Управи за співпрацю і відданість справам установи, а членам за підтримку і довір'я.

Фінансовий звіт склав касир д-р Орест Ліщинецький. Запровадження власної комп'ютерської системи і одержання федерального чартеру та забезпечення позначилося на рості в обслузі і вкладах. Активи зросли на 4,079,186 дол. до суми 44,328,837 дол. Майно кредитівки зросло до 3,970,704 дол. і рівняється 9.9 відс. в порівнянні до членських вкладків. Адміністраційні видатки були на рівні з минулим роком. Позики збільшилися на 12.74 відс. до суми 17,126,690 дол. Капітал інвестовано в державних бондах через малий попит на кредити. Федеральна контроля перевела контролю і ствердила здоровий стан фінансової господарки. Відсотки на щадничі вклади від січня нараховується щоденно. За Кредитовий комітет звітував його голова Б. Кічун. Комітет працював в складі: Б; Кічун, Р. Мураль, П. Присяжний, О. Крайчик, і С. Жабінський. Комітет на своїх засіданнях позитивно полагодив 285 прохань на суму 6,181,794 дол, а 15 прохань відкинув на суму 44,700 дол. При розгляді прохань комітет старався придержуватись всіх вимог кооперативних і державних законів. Голова ствердив, що співпраця комітету і членів Управи була бездоганною.

За контрольну комісію в заступстві її голови С. Габеля звітував д-р В. Боднар. Контрольна комісія перевіряла книговодство кожного місяця згідно зі статутом і вимогами держави. Вкінці року перевірила балянс приходу і розходу та резерви і ствердила, що діловодство відповідає всім вимогам федеральної адміністрації кредитівок.

До звітодавців поставлено ряд питань щодо оплати за чекові конта, „Віза" картки і нововпроваджені до продажу „МАС-АТМ" картки. На всі ці запитання давали вичерпні відповіді члени Управи.

Голова Номінаційної комісії Люба Мисів запропонувала листу кандидатів до нової Управи на 1996 рік. На членів Дирекції: Р. Головко, Ірену Кулик і Ярослава Завадівського; до Кредитового комітету Роберта Мураля і Вікторію Бека на члена Контрольної комісії. За листу Номінаційної комісії збори проголосували одноголосно. До запропонованого Управою бюджету С. Кікта вніс декілька своїх внесків, як зменшення суми прибутку і піднесення відсоткової стопи на щадничі конта. В голосуванні збори прийняли бюджет, запропонований Управою, без змін. В кінцевій точці зборів були висловлені побажання на опрацювання реклями, яка доходила б до ширших верств населення.

Голова подякувала присутнім за участь і закрила Загальні збори.

Євген Бачинський

Черрі Гилл в пам'ять Чорнобиля

Комітет Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля при українській католицькій церкві св. Михаїла в Черрі Гилл, Н. Дж., відзначає сумні 10-літні роковини Чорнобиля в неділю, 28-го квітня зараз по Службі Божій, коло год. 12-ої.

Панахиду відслужить парох о. Йосиф Мартинюк, а потім відбудеться програма в церковній залі. Короткі доповіді в українській і англійській мовах виголосять голова комітету д-р Євген Ґіль і Оля Причка.

Крім того, з України Лариса Дашенко і Володимир Помінов, котрі фотографували в Чорнобилі коротко після вибуху, розкажуть що там бачили. Комітет також приготовить виставку фотографій та цікавих інформацій.

Оля Причка

Творча молодь України в Дітройті

Дні 12-го і 13-го березня ц. р. були знаменні у житті української громади Дітройту. У тих днях ми мали змогу наочно переконатися, що українська молодь в Україні живе і творить. Хоча ще далеко до того, щоб в цілій Україні ситуація під тим аспектом була ідеальною, однак все ж таки є докази, що зерно національної свідомости, засіяне може і частинно вкладом діяспори, прийнялося і дає надію на гарні успіхи. Річ ясна, головним підйомом до цього було п'ять років відновлення самостійности і незалежности української держави.

Маю тут на думці два виступи творчої молоді з України, яка завдяки невтомній праці і старанням голови Видавництва „Смолоскип" Осипові Зінкевичеві зважилася на таке велике діло. Оба виступи спонзорували УАК-Рада, УККА і Комітет Допомоги Україні. Перший виступ відбувся під заголовком „Політичнo-літературний вечір" у приміщенні УКЦентру у Воррені. Найперше виступали два політологи — О. Доній і М. Розумний, а опісля два літератори — А. Кокотюха і С. Жадан. Вечір відкрив голова УККА мґр В. Потапенко, а закрив голова Комітету Допомоги Україні Любомир Татух. Темами були: Політична ситуація в Україні очима молоді. Роля і місце молоді в Україні майбутнього" — О. Доній і „Українська національна ідея сьогодні і завтра" — М. Розумний. Їхні думки були дуже оригінальні і реалістичні, і дали вгляд як дивиться молодь в Україні на ці актуальні питання. А. Кокотюха, письменник з Ніжина, говорив на тему „Крок у XXI сторіччя молодої української літератури", а С. Жадан, поет з Харкова, говорив про „Сучасну молоду українську поезію". Їхні думки, які може для старшого покоління були замало традиційні, все ж таки були цікаві тому, що це були думки молодшого покоління, на яку покладаємо багато надій і які мали б прийти нам на зміну. Усі доповіді викликали живу дискусію, під час якої прелеґенти пояснювали чому саме вони бачать і розуміють речі так, а не інакше.

Другий вечір це „Арабески", авторства і режисерства харківської студентки Світлани Олешко. Імпреза відбувалася в авдиторії шкіл Непорочного Зачаття у Воррені. Тим разом виступали Н. Цимбал, В. Коробка, Д. Туркевич і М. Озеров. Це була експериментальна постановка, яка вводить глядача у світ ідеологічно-політичної, філософської та духовно-релігійної дійсности сучасної України. Актуальні мотиви є з творів трьох визначних мислителів України, а саме М. Хвильового, В. Симоненка і Г. Сковороди. Може для деяких глядачів цей виступ був не надто зрозумілий, тому що теми були суто філософічного характеру. Після виступу автор і режисер С. Олешко давала вичерпні відповіді на питання.

Цю імпрезу відкривав і закривав голова УАК-Ради З. Василькевич. Під час обидвох виступів було продано багато книжок авторства творчої молоді України, як також було переведену збірку фон дів на стипендії, якими завідує Видавництво „Смолоскип". З тих стипендій користає кількасот студентів в Україні. Їхні численні листи до спонзорів є доказом, що гроші не йдуть намарно. На обох імпрезах було багато глядачів, що було доказом їхнього успіху. Слід підкреслити факт, що оба виступи були виконані гарною українською мовою, а усі виконавці були уродженцями Київщини і Харківщини. Вкінці слід подякувати усім організаторам виступів, як також усім тим, які прийняли молодих гостей до їхніх домів, ними піклувалися, ну і тим, які у який-небудь спосіб причинилися до успіху обох імпрез. Окрема подяка належиться ред. О. Зінкевичеві за його гарний задум і провідникові творчої молоді О. Донієві.

Були також деякі слова критики на адресу голови В-ва „Смолоскип" за те, що сам один підняв-ся за так велике діло як перевезти 9-членну групу творчої молоді до ЗСА і частинно Канади, та що веде для них стипендійну акцію. Думаю, що багато більше користі приносить перевезти таку рідкісну групу студіюючої молоді та збирання фондів на стипендії для них, як спорадничне, раз на якийсь час проголошення збірки на деякі інші хоча також добрі цілі. Акція стипендій діє окремо від В-ва „Смолоскип" і має свою окрему комісію, яка видає на ту ціль фонди і підлягає перевірці. Не слова, але діла хвалять кінцевий вислід праці. Ред. Зінкевичеві належиться подяка за його турботу про свідомість і національне виховання нашої молоді в Україні, а понад усе за те, що показав нам тут не на словах, але на ділі висліди корисної праці для України.

Зенон Василькевич

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеї грамоти є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці.

Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСоюзу

Одній із 59-ти!

Ще й досі не можу повірити, що рік тому 13-го квітня, в рідному Золочеві відійшла від нас улюблена наша товаришка Орися Безпалько. Як дуже познащалася доля над хрустально чистою, ідейною людиною, не пощадивши їй найжорстокіших знущань і терпінь.

Орися, улюблена дочка адвоката Володимира і Олени з Коломийченків Безпалько, народилась 1921 року у місті Ворзель біля Києва. Хрищена в Софії київській. Мати Орисі походила з родини давньої української інтелігенції і з 1918 року працювала секретаркою міністра праці в Уряді Симона Петлюри.

Родина Безпальків повернулась в Галичину, де батько Орисі вів адвокатську канцелярію, боронив політичних в'язнів, очолював УНДО.

Під час большевицької окупації я студіювала у Львівському Університеті, а Орися — медицину. Боже, яку блискучу кар'єру була б зробила Орися, бо була талановита і працьовита. Та ні! Большевицька потвора виринає її з університетської лавки і кидає в тюрму. Наші галицькі студенти довірливо приймали студентів зі сходу і відкривали перед ними свою душу. Один з таких виявився сексотом і зрадив. Почались арешти студентів, що закінчились судовим процесом 59-ти, на якому засуджено 42-ох хлопців і 11 дівчат до розстрілу, а решту на ув'язнення і заслання.

Орисю засуджено на 10 років суворого режиму і 5 років заслання і тоді почалась її гегенна, хоч і перед процесом перейшла слідство з побоями, муками допитів і страшним пониженням людської гідности. Все перенесла, нічого не зрадила. Батька її арештували і розстріляли, молодшого брата Андрійка теж знищили, маму вивезли і доперва по довгих роках Орися відшукала її на засланні та обі вони знищені морально і фізично повернулись до Золочева. Орися втратила праве око і маючи рака грудей, ліву грудь. Тоді показався Орисин найбільший скарб — її мужність, витривалість, геройська сила духа. Маючи медичний вишкіл, ще на засланні стає медсестрою-ляборанткою у селищі Карсак-Пай в Карагандинській області, а потім в Золочеві.

Мені вдалось нав'язати контакт з Орисею через товаришок і вона приїхала на зустріч зі мною до Львова в 1971 році.

Зустрілись ми в помешканні Сясі Маркевич. Прийшла тоді теж Ліда Комар, сестра Люби Прокоп, що теж була арештована і вивезена так як Орися. Боже! Яка це була зустріч! Ми плакали і обнімались, напереміну старались розказати собі якнайбільше. Ліда з великим болем оповідала, що через її тюремну минувшину її дітям „не дають ходу" тобто не приймають на студії, хоч діти дуже здібні. Орися цікавилась життям еміграції, а я розказувала про все, та між іншим і про три катедри українознавства в Гарварді. Я хотіла обдарувати Орисю якнайбільше, але це була неділя і „Каштан", в якому можна було купити все за доляри, був закритий.

Я благала Орисю, щоб залишилась до понеділка, щоб піти з нею в „Каштан" і купити все що треба, але вона категорично відмовилась. Раз тому, що в понеділок мусіла бути в праці, а друге, що її мамця не перенесла б цього, якби Орися не повернулась в умовленому часі. Яка вона була уважлива і як дуже любила свою маму. І зовсім спокійно сказала мені: „Ці гроші що ти витрати-ла б на мене, дай на Гар-вард... Коли-небудь зга-даю про те — не можу стримати сліз. Така була Орися.

А коли Україна вільною стала, Боже, що це значило для Орисі. Вся вона якби відродилась. Очі горіли щастям, радості нашій не було меж. При всім своїм слабкім здоров'ї взялась Орися енергійно до праці. Вона першою була при створенні Народного Руху України, перша взяла на себе чергування в кімнаті Руху. Без її участи не відбувалась жодна нарада, до її голосу прислухались всі. Велика патріотка, мала непохитну волю та мужність, жертвувала всім в ім'я доброї справи. Навіть гроші одержані від реабілітації як політичний в'язень перерахувала на відродження Києво-Могилянської Академії.

І раптом! .. Найбільший удар в її житті: розкол Національно-Демократичних Організацій.

Я відвідала її в Золочеві. Ми сиділи в її маленькій кімнаті. Очі Орисі затягнулись сумом. Ми ще говорили, дискутували, але нам було боляче, спеціяльно мені, що дивилась на свою подругу, в якої відібрано все, її молодість, особисте щастя, здоров'я, родину, а тепер ще й віру в українську людину.

Коли виводили приречених з процесу 59-ти, вони ще спромоглись крикнути „Слава Україні" коли сторожа накинулись на них. Чи ці молоді львівські студенти віддали своє молоде життя на те, щоб ми тепер роз'єднувались?

Після смерти Орисі, золочівці, що є на еміграції зложили в пам'ять Орисі суму три тисячі 200 долярів і передали політичним в'язням з процесу 59-ти, які ще залишились на рідних землях, немічні і хворі.

Ніля Стецьків

Українською...

(Закінчення зі стор. 1)

не дарували цінних речей. Чотири з них отримали контракт на працю від концерну „Різноек-спорт" і грошову нагороду в сумі 4,000–5,000 долярів. Четверта красуня України-96 отримала подорож до Англії і грошову нагороду. Це Ліза Яковлева зі Львова. Третя красуня Поліна Войневич з Рівного дістала подорож в Італію і грошову нагороду. Друга красуня Радміла Лазарова з Харкова отримала подорож до Франції і грошову нагороду.

Звання Першої Красуні України-96 дісталося 22-річній Наталі Шавчако з міста Єнакієве, Донецької области. Королева краси дістала подорож до Атланти на відкриття Олімпійських Ігор і грошову нагороду. Суми перших чотирьох грошових нагород не розголошуються, очевидно, щоб не приваблювати злочинців.

Красуня України-96 студентка третього курсу філологічного факультету Київського Педагогічного Університету ім. М. Драгоманова, модель агенції „Лінія-12". В минулому виграла фотоконкурс і конкурс „Королева фінансів-94", займається гімнастикою. Ще однією школою життя Наталі Шавчако стала праця в Адміністрації Президента секретаркою колишнього радника Президента Дмитра Видріна.

✻ ПРАЦЯ ✻

LIVE-IN AID AND DOMESTIC for elderly disabled lady. Compensation, room and meals. Must cook, clean, shop, and be patient and helpful in caring for the lady. Must speak English. Nonsmoker. References. (516) 422-4453

Пошукую жінку із знанням української й англійської мов до опіки одної дитини та до легкої домашньої праці в Мангаттені. Окреме помешкання зі всіми вигодами. Мусить мати дозвіл на працю. Прошу телефонувати на (212) 628-1547 веч.

Пошукуємо молоду жінку (до 45 років) до опіки над малою дитиною і до домашньої праці. Нічліг і харч включені. (201) 283-0054

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻

✻ REAL ESTATE ✻

ПРОДАЄТЬСЯ
Новий трьох-поверховий будинок у Львові. Просимо телефонувати: (201) 969-0374